

ورود هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص به جزئیات واردات خودرو بحث درباره کثرت دستگاه‌های ناظر و نسبت آنها با امرا جارا دوباره داغ کرد

تورم مصلحت

زهرا طیبی خبرنگار گروه نقد روز

«هیئت‌عالی نظارت مصوبه واردات خودرو را مغایر با سیاست‌های کلی دانست.» آذرماه امسال مجلسی‌ها با اعمال تغییراتی در مصوبه واردات خودرو در قالب بودجه ۱۴۰۴ آن را به شورای نگهبان ارسال کردند. بر مبنای این مصوبه، قرار شد سه‌میلیارد و ۳۰۰ میلیون پورو ارز برای واردات خودروهای سسواری «کارکرده و نو» اختصاص پیدا کند و تعرفه واردات خودرو هم ۶۰ درصد کاهش پیدا کند. اما در جلسه روز شنبه هیئت‌عالی نظارت، چهار مسورد از مصوبات واردات خودرو و موضوعات مرتبط با کاهش حقوق گمرکی را به دلیل تأثیر منفی بر حمایت از تولید ملی و مغایرت با سیاست‌های کلی رد کرد. غلامرضا تاجگردون، رئیس کمیسیون تلفیق گفته ایرادات هیئت‌عالی به مصوبه قابل‌رفع است و قرار است بعد از ارجاع مصوبه از طریق شورای نگهبان ایرادات رفع شود. هیئت‌عالی نظارت در اطلاعیه‌ای درواکنش به انتشار خبررد مصوبه واردات خودرو توسط مجمع اعلام کرده که با اصل مصوبه واردات خودرو مخالفی ندارد و حتی «واردات خودرو را در جهت رفع نیازهای کشور، ضروری می‌داند.» تنها برخی موارد مصوبه را از جهت غیرقابل اجرا بودن رد کرده است. موضوعی که فارغ از رفت‌وبرگشت‌ها درخصوص این مصوبه به چشم می‌خورد، پرنرگ شدن ورود مجمع به طرح‌ها، لوایح و مصوبات مجلس است. واقع امر این است که مجلس برای تصویب طرح‌ها و تصمیمات علاوه بر شورای نگهبان باید تأیید هیئت‌عالی نظارت را بگیرد، اگرچه در مورد برخی لوایح و طرح‌هایی که اثرگذاری کلان دارند، ورود هیئت‌عالی لازم و حتی ضروری است اما ورود مجمع در مواردی مثل واردات خودرو توسط مجلس محل سسوال است. سسؤالی که همچنان بی‌پاسخ باقی مانده این است که آیا جنس نظارت بر مصوبات و لوایح مجلس بر جایگاه مجلس و پیشبرد اموربهارستانی‌ها سایه نمی‌اندازد؟ به‌نظر می‌رسد اضافه‌شدن تعداد نهادهای ناظر در مجلس، ما را باتورم نظارتی مواجه می‌کند که بیش از آنکه اثر مثبت داشته باشد، مانع‌های تازه برای تصویب قوانین ایجاد می‌کند.

مصوبه خودرویی لایحه بودجه ۱۴۰۴ رد شد؟

بهارستانی‌ها ۲۲ آذرماه، مصوبه واردات خودروهای نو و کارکرده را تصویب کردند. بر مبنای این مصوبه، بانک مرکزی مکلف است حداقل سه‌میلیارد و ۳۰۰ میلیون پورو ارز از محل اجرای قانون برنامه هفتم یا سایر منابع مورد تأیید برای واردات خودروهای نو و کارکرده اختصاص دهد. بر مبنای این مصوبه، واردات خودرو از جانب ایرانیان خارج از کشور یا ساکن داخل کشور با نرخ ۶۰ درصد حقوق ورودی مجاز است. بعد از رفت‌وبرگشت این مصوبه در کمیسیون تلفیق مجلس، واردات خودروی نو به این مصوبه اضافه شُشد. بعد از ارسال بودجه ۱۴۰۴ و در جریان جلسه فوق‌العاده مجمع در روز شنبه، کمیسیون اقتصادی مجمع، مصوبه به واردات خودرو را مغایر با سیاست‌های کلی دانست. خبر رد مصوبه واردات خودرو، بازتاب زیادی در فضای مجازی داشت به این خاطر که اهمیت اجرایی این مصوبه برای مردم قابل توجه است و از آنجا که از مجلس یازدهم تا الان نمایندگان یسه دنبال صدور مجوز واردات خودروهای خارجی برای تنظیم قیمت خودرو در بازار بودند تصویب این مصوبه روزنه امیدی برای تنظیم قیمت خودرو در بازار به وجود آورد اما ایراد هیئت‌عالی نظارت بر مصوبه، این شائبه را تقویت کرد که قرار نیست مجوزی برای واردات خودرو صادر شود.

هم شورا ورود می‌کند هم مجمع

مجلسی‌ها پیش از این برای تأیید مصوبات و طرح‌ها و لوایح بودجه تنها باید تأیید اعضای شورای نگهبان را می‌گرفتند، اما حالا در چندسال اخیر، مجلسی‌ها تقریباً باید تأیید دو نهاد را بگیرند و شورای نگهبان هم‌زمان با بررسی طرح‌ها، نسخه‌ای هم در اختیار هیئت‌عالی نظارت– که برخی اعضای آن از مجمع تشخیصند– قرار می‌دهند. در جریان این بررسی‌ها حتی اگر شورای نگهبان لوایح و طرح‌ها را تأیید کند، هیئت‌عالی در صورت مغایر دانستن با سیاست‌های کلی آن را وتو کند، اتفاقی که در جریان بررسی طرح شفافیت قوای سه‌گانه رخ داد؛ اما از آنجا که طرح شفافیت، مجمع و سایر نهادها را نیز درگیر می‌کرد، اعمال نظر مجمع حائز توجه بود. در جریان بررسی مصوبه واردات خودرویی هم هیئت‌عالی ورود وبسه مصوبه به ایراد وارد کرد. پیش از این بارها این موضوع مورد انتقاد نمایندگان قرار گرفته بود که ورود هر دو نهاد، مجمع و شورای نگهبان، قدرت قانون‌گذاری مجلس را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند. امری که حالا و در جریان بررسی مصوبات لایحه بودجه نیز بار دیگر خود را نشان داد و این سؤال را بوجود آورد که ادامه این مسیر و ورود هم‌زمان شورای نگهبان و هیئت‌عالی نظارت بر مصوبات و لوایح، جایگاه مجلس را تضعیف نخواهد کرد؟ نکته دیگر در خصوص اصل مصوبه اخیر مجلس است. درکنار باسامانی‌های ارزی و دلاری یو روزها، تصویب

مصوبه مجلس، در خصوص واردات خودرو این امید را به وجود آورد که بخشی از بار باسامانی‌ها حداقل در حوزه خودرو با واردات جریان شود و اثری در کاهش نارضایتی‌های عمومی ایجاد کند. حالا با توجه به این مورد انتظامی روو مجمع و مجلس، برای اجرایی شدن و واقعی شدن طرح گام بردارند.

مجمع با اصل واردات خودرو مخالفتی ندارد

البته در اطلاعیه‌ای که روابط عمومی مجمع روز گذشته منتشر کرده به این موضوع اشاره‌شده که مجمع «افزایش میزان ارز تخصیصی برای واردات خودرو، بیش از عدد تعیین‌شده در لایحه دولت در بودجه ۱۴۰۴» با مغایر سیاست‌های کلی دانسته و مخالفتی با اصل واردات خودرو ندارد. همچنین در این جلسه، مجمع، تخصیص ارز در چهارچوب لایحه دولت برای واردات خودروی نو و کارکرده را مغایر با سیاست‌های کلی تشخیص نداد. برای بررسی جزئیات ایرادات واردشده مجمع به مصوبه به واردات خودرو و نظر مجلس در این خصوص با محسن زنگنه، نایب رئیس کمیسیون تلفیق گفت‌وگو کردیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

محسن زنگنه: بارها تأکید کردیم که نباید قدرت مجلس تضعیف شود

محسن زنگنه به ایرادهایی که مجمع به مصوبه وارد کرده پرداخت و گفت: «ایرادی که مجمع مطرح کرده این است که این موضوع به بند ۳ سیاست‌های کلی نظام در امور تشویق سرمایه‌گذاری مغایرت دارد یا حداقل انطباق ندارد. آنچه دوستان در خصوص شیوه واردات خودرو بدون انتقال ارز از محل منابع در اختیار یا منشأ خارجی بیان کرده‌اند، این است که چون امکان تشخیص یا تأیید این منشأ وجود ندارد، بنابراین قابلیت اجرا ندارد. دلیل دیگر این است که نمی‌توان ارز اشخاص را شناسایی کرد و با توجه به سود واردات خودرو، نگرانی وجود دارد که ممکن

میرسلیم: زالوصفتان در حال تحقیر محصولات میهنی‌اند

مصطفی میرسلیم، عضو مجمع تشخیص و یکی از مخالفان جدی واردات خودروست، رفت‌وبرگشت‌های میان او و موافقان واردات خودرو در مجلس هنوز از خاطر افکار عمومی پاک نشده است. بعد از اعلام ایراد مصوبه واردات خودرو گفت‌وگوی کوتاهی با او داشتیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

علت رد مصوبه واردات خودرو در مجلس چه بود؟

اهتمام ما باید بر ترویج مصرف کالا‌های داخلی باشد، همراه با برنامه‌ریزی برای ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیری در تولید. یکی از شاخص‌ترین مصدایق آن خودرو است. هرنوع واردات محصولات خارجی به مفهوم کاهش تولید ناخالص داخلی و دور شدن از هدف رشد ۸ درصد است. حتی در مورد نهاده‌ها و کالا‌های اساسی، به‌ویژه در اقلام وارداتی باید به تولید محصولات و خدمات راهبردی اولویت داد.

در حال حاضر ابهاماتی در خصوص نظر اخیر مجمع در مورد این مصوبه وجود داشت و ورود مجمع محل سؤال بود.

ابهام برای وارداتی‌ها وجود دارد که در ادامه زالوصفتی، مشغول تحقیر محصولات میهنی و تخریب شعار ما می‌توانیم‌اند. در شرایطی که کشور در مواجهه با جنگ اقتصادی است و برای پیشرفت هدف‌گذاری شده نباید ارز کشور با واردات غیرضروری به هدر رود.

به نظر شما مردم با واردات خودرو موافقتد؟

مردم با امنیت و ترقی و کمال به دست توانای خودشان موافقتد. مردم حق دارند از کیفیت ابراز نارضایتی کنند ولی چاره آن زحمت کشیدن و مدیریت مناسب برای بهبود است و نه دیورگی از خارج.

ورود هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص به جزئیات واردات خودرو بحث درباره کثرت دستگاه‌های ناظر و نسبت آنها با امرا جارا دوباره داغ کرد

اختیار مجمع قرار می‌دهد و گفت: «شورای نگهبان هم‌زمان با شروع بررسی‌های خود، یک نسخه را در اختیار هیئت عالی نظارت و مجمع قرار می‌دهد. شورای نگهبان از حیث مغایرت با شرع با قانون اساسی اظهار نظر می‌کند، درحالی‌که هیئت‌عالی نظارت از منظر انطباق با سیاست‌های کلی ابلاغی کشور نظر می‌دهد. جمع بندی هیئت عالی نظارت مستقیماً به مجلس ارائه نمی‌شود، بلکه از طریق شورای نگهبان اعلام می‌شود.»

زنگنه در خصوص ورود هیئت‌عالی در جریان بررسی بودجه به این موضوع اشاره کرد که هیئت عالی بر مبنای سازوکار اخیر به همه مصوبات مجلس ورود می‌کند و گفت: «هیئت‌عالی نظارت طبق این سازوکار اخیر، در همه مصوبات مجلس شورای اسلامی ورود می‌کند و از حیث تطبیق با سیاست‌ها بررسی انجام می‌دهد. این موضوع بر اساس اصل ۱۱۰ قانون اساسی است که رهبر معظم انقلاب سیاست‌ها را ابلاغ می‌کنند و همه دستگاه‌ها، ازجمله مجلس، مکلفند سیاست‌ها را در قانون‌گذاری، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های خود اعمال کنند. فرق بین مجمع و هیئت عالی نظارت در همین است. البته نقدهایی از سوی برخی مطرح می‌شود؛ اینکه آیا ورود هیئت‌عالی نظارت به مصوبات مجلس در این سطح، صحیح است یا خیر، موضوعی است که باید در جای خود بحث شود.»

زنگنه در خصوص اینکه چقدر نظرات شخصی بر برخی افراد ذی‌نفع در رد مصوبه اخیر مجلس تأثیرگذار است، گفت: «هیئت عالی نظارت متشکل از جمعی از افراد مختلف است که تصمیم‌گیری‌هایشان ممکن است تحت‌تأثیر سلاقیق و نگاه‌های شخصی باشد. ثانیاً، سیاست‌های کلی بسته به اینکه کدام سیاست مقدم باشد، می‌تواند متفاوت تفسیر شود. برای مثال، در مورد مصوبه واردات خودرو، اگر از منظر حمایت از محصول داخلی نگاه کنیم، ممکن است مخالف این طرح باشیم. اما در کنار آن، سیاست‌هایی مانند ایجاد رقابت، افزایش بهره‌وری و پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه نیز مطرح می‌شود که ممکن است از این طرح حمایت کند. اینجاست که اهمیت دقت در تصمیم‌گیری‌های مجمع مشخص می‌شود. اگر مجمع بر اساس سازوکار دقیق عمل نکند، ممکن است ایرادات وارده درست باشد و نظرات شخصی اعضا بر روند کار حاکم شود. بااین‌حال، بنده در جلسات شرکت می‌کنم و دیده‌ام که ریاست محترم مجمع، آیت‌الله لاریجانی و برخی اعضای باسابقه، این مراقبت را دارند که ورود به حیطه اختیارات مجلس در امر قانون‌گذاری توسط مجمع اتفاق نیفتد و اعمال سلیقه‌های اعضا در تصمیمات مجمع تأثیرگذار نباشد و احتمالاً این ملاحظات را در نظر دارند. اخیراً ما آیین‌نامه داخلی مجمع و آیین‌نامه داخلی هیئت عالی نظارت با همین نگاه اصلاحاتی داشته‌است. این اصلاحات بیشتر به سمت ایجاد کمیته‌های تخصصی یا کمیسیون‌های تخصصی پیش رفته و هدف اصلی این است که نظر مجموعه تخصصی به‌عنوان نظر هیئت عالی مدنظر قرار بگیرد، نه رأی فرد یا افراد مؤثر در مجمع.»

بارها در صحن علنی هم تأکید کردیم که نباید از قدرت مجلس کاسته‌شود زنگنه در خصوص اینکه آیا ورود مجمع بر قدرت قانون‌گذاری مجلس تأثیرگذار است یا خیر نیز توضیح داد: «مانیز همین نگرانی را داریم. این موضوع چندین بار در صحن مجلس توسط نمایندگان مطرح شده که نباید از قدرت مجلس کاسته شود یا نهادهای موازی در حوزه قانون‌گذاری تکثیر شوند. اینکه برخی مجموعه‌ها بخواهند وظایف و تکالیف مجلس را انجام دهند، در نهایت به ضرر کشور تمام می‌شود و حکمرانی را دچار اختلال می‌کند. همه ما باید مراقب باشیم. همان‌طور که اگر از قدرت اجرایی دولت کاسته‌شود، این آفت ممکن است به وجود بیاید.»

بارها در صحن علنی هم تأکید کردیم که نباید از قدرت مجلس کاسته‌شود زنگنه در خصوص اینکه آیا ورود مجمع بر قدرت قانون‌گذاری مجلس تأثیرگذار است یا خیر نیز توضیح داد: «مانیز همین نگرانی را داریم. این موضوع چندین بار در صحن مجلس توسط نمایندگان مطرح شده که نباید از قدرت مجلس کاسته شود یا نهادهای موازی در حوزه قانون‌گذاری تکثیر شوند. اینکه برخی مجموعه‌ها بخواهند وظایف و تکالیف مجلس را انجام دهند، در نهایت به ضرر کشور تمام می‌شود و حکمرانی را دچار اختلال می‌کند. همه ما باید مراقب باشیم. همان‌طور که اگر از قدرت اجرایی دولت کاسته‌شود، این آفت ممکن است به وجود بیاید.»

ایرادهای هیئت عالی قابل رفع است

ایراده قابل رفع است و مجلس بر تأیید مصوبه اصرار دارد. این موضوعی بود که زنگنه در خصوص سرنوشت مصوبه به واردات خودرو به آن اشاره کرد و گفت: «به‌نظر ما، این ایرادات قابل رفع است. در مجلس اصل بر این است که بر نظر مجلس اصرار کنیم و ایراداتی که توسط هیئت عالی یا شورای نگهبان گرفته می‌شود را رفع کنیم. این موارد در لایحه دولت نیز آمده و خود دولت هم با واردات خودرو تا سقف دو میلیارد پورو موافقت کرده است و نظر دولت نیز همین است. ایراداتی که توسط مجمع گرفته شده، قابل رفع است. ما در مجلس تلاش خواهیم کرد این موارد را اصلاح کنیم. ضمن اینکه اگر مجلس بر نظر خود اصرار کند، طرح به مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌رود و معمولاً مجمع نظر مجلس را بیشتر مورد توجه قرار می‌دهد و تأیید می‌کند. امیدواریم بتوانیم همین ایرادات را در هیئت عالی نظارت رفع کنیم. ایرادات را بررسی کرده‌ایم و قول می‌دهیم حل خواهند شد. مجلس عزم خود را برای ایجاد یک فضای رقابتی در حوزه خودرو جزم کرده است. شما دیدید پس از افزایش قیمت خودرو توسط شرکت‌های خودروساز، مجلس بلافاصله تصمیم گرفت تعرفه واردات را از ۸۰ درصد به ۶۰ درصد کاهش دهد. لذا فکر می‌کنم در مجلس بدون مشکل‌کن این طرح را پیش خواهیم برد و مجدداً برای تأیید به شورای نگهبان ارسال خواهیم کرد.»

قانونی در مواقع بحرانی، راه‌حلی است که مانع از سوءاستفاده دشمنان خارجی و رادیکالیسم داخلی می‌شود.

آموزش مطالبه‌گری با سرفصل ۹ دی

اعترضات سال ۱۳۸۸ ایران نمونه‌ای از آن است که چگونه رفتارهای رادیکال و آشوب‌طلبانه می‌تواند یک حرکت مدنی را از مسیر خود منحرف کرده و به ابزاری در دست دشمنان برای ایجاد ناامنی و بی‌ثباتی تبدیل شود. شرع‌های ساختارشکنانه و حرکت‌های رادیکالی که به نفی ارزش‌های انقلاب اسلامی و نمادهای دینی منجر شد، نشان داد جریان آشوب‌طلب به‌دنبال اصلاح یا معطابه قانونی نیست، بلکه هدف آن براندازی و ضربه به هویت اسلامی و ملی مردم ایران است. این رفتارها باعث شد بخش‌های گسترده‌ای از مردم که با مطالبات قانونی همراه بودند، به دلیل پایبندی به ارزش‌های اسلامی و ملی از این جریان فاصله بگیرند. نمونه بارز این فاصله‌گیری، واکنش قاطع مردم در راهپیمایی تاریخی ۹ دی بود. این وقایع نشان داد که به‌پایبندی به چهارچوب‌های قانونی و دوری از رفتارهای رادیکال، تنها مسیر مسئولیتی به

خواسته‌های مشروع است. هرگونه انحراف از این مسیر، تنها به سود دشمنان انقلاب و به زیان مردم تمام خواهد شد و طبعاً مردم نیز در مقابل آن خواهند ایستاد. تجربه ۱۳۸۸ یک درس ماندگار است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت.

جبران خطا تاریخ مصرف دارد

در سال‌های اخیر چهره‌های مختلف اصلاح‌طلب ازجمله سیدمحمد خاتمی، رهبر این جریان ادعای تقلب در انتخابات ۸۸ را رد کرده و به صحت آن معترف شده‌اند: «من شنبه پس از انتخابات به دیدن میر حسین موسوی رفتم و به او گفتم ممکن است تخلفی در انتخابات صورت گرفته باشد اما نقلی‌که رأی‌تو را عوض کرده باشد، اتفاق نیفتاده است. من مطمئن‌که شمارآی نیآورده‌ام.»

اگر این اعترافات در همان زمان، یعنی در روزهای آغازین اعتراضات، با شفافیت و صداقت به صورت عمومی بیان می‌شد، می‌توانست از گسترش تنش‌ها و بروز تقابل‌های رادیکال‌در جامعه جلوگیری‌کند. این اعترافات همچنین‌پرده‌زبان‌ه‌هایی برداشت‌که برخی از جریان‌های معاند با حمایت کشورهای غربی برای ایجاد بی‌ثباتی در ایران دنبال می‌کردند. اعتراضات ۱۳۸۸ الگویی شد که این کشورها بارها تلاش کردند در مواقع مختلف در ایران پیاده‌سازی کنند. تقویت دوقطبی‌های اجتماعی و ایجاد شکاف میان مردم و حاکمیت، بخشی از این الگو بود که بر بستر ادعای‌بی اساس تقلب شکل گرفت. اگر اصلاح‌طلبانی که امروز به نبود تقلب اذعان دارند، در همان زمان به صراحت این موضع را اتخاذ می‌کردند، بسیاری از مردم شکاف‌ها در جامعه قابل پیشگیری بود. این مواضع دیرهنگام نشان داد رفتارهای شبانزده و عدم شفافیت برخی جریان‌های سیاسی می‌تواند هز بنه‌های سنگینی برای کشور به همراه داشته باشد. حفظ صداقت و تمسک به چهارچوب‌های

تقابل رادیکال‌های انسدادی با قانون

پس از اعلام نتایج انتخابات و آغاز اعتراضات با شسعار «رأی من کو؟»، نظام جمهوری اسلامی به‌منظور احترام به مطالبات مردمی و شفاف‌سازی، روند قانونی بررسی صحت انتخابات را آغاز کرد. شورای نگهبان که مسئولیت نظارت بر انتخابات را بر عهده دارد، با اعلام آمادگی برای بازشماری درصدی از آرا، زمینه‌ای برای بررسی دقیق و قانونی ادعاهای معترضان فراهم کرد. این اقدام، پاسخی شفاف و در چهارچوب قانون به درخواست بازشماری بود و نشان از تلاش نظام برای ایجاد آرامش و اعتماد عمومی داشت.

بااین‌حال، نمایان آشوب‌که پیش از این اعتراضات را با ادعای پیگیری مطالبات مدنی آغاز کرده بودند، به‌سرعت مسیر دیگری در پیش گرفتند. آن‌ها حاضر نشدند فرایند بازشماری آرا را به رسمیت بشناسند؛ چراکه می‌دانستند پذیرش این روند، صحت ادعاهای آنان را زیر سؤال می‌برد و بستر اعتراضاتشان را تضعیف می‌کند. این گروه به‌جای مشارکت در فرایند قانونی، تلاش کردند تا با گسترش شعارهای ساختارشکنانه و تحریک احساسات عمومی، مسیر اعتراضات را به سمت رادیکالیسم و بی‌ثباتی سوق دهند. این رفتارها، برای بسیاری از مردم نشانه‌ای از آن بود که اهداف معترضان دیگر معطوف به اصلاحات انتخاباتی نیست، بلکه هدفی فراتر از چهارچوب‌های قانونی و مدنی را دنبال می‌کند. این موضوع، اعتماد عمومی به جریان اعتراضات را به شدت کاهش داد.